

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Jolanta Fedak

Warszawa, dnia 22 marca 2010 r.

DUS/0210/1/MK/10

**Pan
Zbigniew Derdziuk
Prezes Zakładu
Ubezpieczeń Społecznych**

Szanowny Panie Prezesie,

Serdecznie dziękuję, za Pana szczegółowe uwagi do projektu „Założeń do projektu ustawy zmieniającej ustawę o emeryturach kapitałowych oraz niektóre inne ustawy”, zgłoszone w piśmie z dnia. 25 stycznia br., znak 991100/0220-6/10.

W odniesieniu do uwag o charakterze generalnym uprzejmie informuję, że zgodnie z projektowaną regulacją, docelową i podstawową formą świadczenia będzie dożywotnia emerytura wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zaproponowany w projekcie sposób realizacji świadczeń z obu filarów systemu emerytalnego zapewnia wypłatę dożywotniej emerytury dla wszystkich ubezpieczonych objętych obowiązkiem ubezpieczeń społecznych. Część ubezpieczonych będzie mogła wybrać pomiędzy wyższą kwotą dożywotniej emerytury z FUS a niższym dożywotnim świadczeniem i wypłatą części lub całości środków zgromadzonych w OFE. Wobec powyższego zmniejszenie stopy składki odprowadzanej do otwartego funduszu emerytalnego traktować należy jako działanie służące zwiększeniu emerytur wypłacanych z FUS, co rzecz oczywista wiąże się ze wzrostem zobowiązań funduszu emerytalnego. Błędem jest jednak rozważanie jego sytuacji w oderwaniu od sytuacji budżetu państwa i jego zobowiązań wynikających chociażby z refundacji składek przekazanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych do otwartych funduszy emerytalnych. System finansów publicznych należy postrzegać holistycznie, będąc wolnym od partykularyzmów wyrażających się chociażby w przekonaniu, że poziom składki przekazywanej do OFE jest neutralny dla funduszu emerytalnego FUS w przypadku utrzymania jej refundacji z budżetu państwa. Czysto

retorycznym jest pytanie, czy zna Pan Prezes jakąkolwiek inną niż ZUS instytucję powołaną do wypłaty świadczeń emerytalnych w systemie powszechnym.

Czytając uwagi Pana Prezesa można odnieść wrażenie, że najkorzystniejszym rozwiązaniem dla finansów ubezpieczeń społecznych byłoby całkowite zaprzestanie pobierania jakichkolwiek składek i pełne finansowanie świadczeń z budżetu państwa. Takie rozwiązanie całkowicie likwidowałoby przyrost nowych zobowiązań Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, będąc jednocześnie neutralnym dla jego finansów. Z uwagi jednak na ograniczenia konstytucyjne jak również na dobro społeczne takie rozwiązanie nie jest dopuszczalne. Uważam, że dotychczasowa współpraca, chociażby dotycząca możliwości udzielania Funduszowi Ubezpieczeń Społecznych pożyczek przez budżet państwa wskazuje na fakt, że kondycji ubezpieczeń społecznych nie można rozpatrywać w oderwaniu od sytuacji budżetowej. Rozumiem więc, że taka zależność dostrzegalna jest również w przypadku omawianego projektu.

Z przygotowanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych analiz, wynika jednoznacznie pozytywny wpływ proponowanego obniżenia składki do OFE na finanse publiczne, zarówno w długim, jak i krótkim okresie. Zgodnie z zawartą w analizie Zakładu tabelą, w każdym roku do 2060 r. zwiększenie wpływów składkowych do FUS znacząco miałyby przekraczać zwiększenie wydatków na świadczenia z FUS. Historyczne doświadczenia wskazują jednak na wyraźną ułomność wszelkich predykcji dokonywanych na dłuższe okresy.

Podzielając troskę o poziom przyszłych emerytur, zarówno w kwotach bezwzględnych, jak i w relacji do zarobków ubezpieczonego, zwracam jednak uwagę na fakt, że zawężanie katalogu sposobów wypłaty świadczeń z ubezpieczeń jest wyrazem przekonania o ściśle określonych preferencjach uczestników obowiązkowego systemu ubezpieczeń. W mojej ocenie państwo ma obowiązek stworzenia systemu gwarantującego świadczenie zabezpieczające podstawowe potrzeby człowieka, nie musi jednak ingerować w sferę potrzeb wyższych. W tym kontekście nie mogę zrozumieć jaki związek ma możliwość skorzystania przez niektórych ubezpieczonych z jednorazowej wypłaty, ze sposobem zadysponowania środkami z odpraw przez górników. Górnicy uprawnieni do jednorazowych odpraw byli przecież osobami w wieku produkcyjnym, a to uzasadnia sytuację, w której niektórzy z nich uzyskane środki przeznaczyci na konsumpcję. Struktura wydatków gospodarstw domowych osób aktywnych zawodowo i „samotnych gniazd” jest diametralnie różna. Z przytoczonych przez Pana danych wynika, że aż 58% górników zaoszczędziło wypłacone im środki, co świadczy o ich przezorności i napawa optymizmem.

W związku z propozycją by wziąć pod uwagę możliwość wprowadzenia zachęt podatkowych w przypadku, gdy za pieniądze wypłacone z OFE zostanie wykupiona w towarzystwie ubezpieczeń na życie dożywotnia renta kapitałowa uprzejmie wyjaśniam, że konstrukcja indywidualnego konta emerytalnego jest na tyle elastyczna, że umożliwia przedstawienie przez towarzystwa ubezpieczeń na życie stosownej oferty różnego rodzaju rent (np. odroczonych).

Odnosząc się do uwagi dotyczącej ustalenia granicy dla emerytury ze środków zaewidencjonowanych na koncie w ZUS, od której możliwe będzie dokonanie jednorazowej wypłaty pragnę zapytać, czy przyszłe emerytury z I filaru też będą miały w stosunku do średniego wynagrodzenia? Jeżeli tak, to co z tego wynika? Jaki sens ma dyskusja o stopach zastąpienia w nowym systemie emerytalnym? W nowym systemie emerytalnym wymiar świadczenia (stopa zastąpienia) jest uzależniony od stażu pracy i wieku, w którym ubezpieczony ustali prawo do świadczenia. Stopa zastąpienia może być nawet wyższa niż 100%.

Za niewątpliwy sukces nowego systemu emerytalnego uznać należy zwiększenie liczby dokonywanych wyborów, a co za tym idzie poziomu odpowiedzialności, której oczekuje się od ubezpieczonych.

W związku z uwagą Pana Prezesa dotyczącą możliwości obchodzenia prawa w zakresie opodatkowania jednorazowej wypłaty poprzez oferowanie takiego indywidualnego konta emerytalnego, które umożliwiłoby wypłacenie środków z jednorazowej wypłaty z otwartego funduszu emerytalnego w ratach w ciągu 10 lat, przy czym pierwsza rata wyniosłaby np. 99% tej kwoty, a reszta wypłacana byłaby np. w równych ratach, uprzejmie proszę o sformułowanie ewentualnych konstruktywnych propozycji w tym zakresie.

O ile w zakresie uwag o charakterze ogólnym oczekuję od Pana Prezesa wycofania się z nich albo przedstawienia dodatkowych wyjaśnień, to w zakresie uwag szczegółowych Departament Ubezpieczeń Społecznych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej zaprosi Pana ekspertów na szczegółowe uzgodnienia w trybie roboczym.

Z poważaniem
z up. **MINISTER**
PODSEKRETARZ STANU
Marek Bucior